

Vaccination mot covid-19 i Kalmar län

Syfte och ansvar

En samlad riktlinje för vaccination rörande covid-19 som riktar sig till samtliga aktörer som utför vaccinationer mot covid-19 i Kalmar län. Övergripande ansvarig för riktlinjen är Smittskyddsläkaren i Kalmar län. Läkemedelssektionen ansvarar för att covid-vaccin anskaffas till regionen och för distributionen till vaccinatörer som har uppdrag åt regionen. Regionen ska tillse att medicinsk expertis finns tillgänglig för att besvara medicinska frågeställningar.

Riktlinjen bygger på rådande kunskapsläge och utgår från [Rekommendationer om vaccination mot covid-19 - Folkhälsomyndigheten](#), reviderad i juni 2024.

Riktlinjen kan kompletteras med förvaltnings specifika riktlinjer och rutiner.

Berörd verksamhet

Riktlinjen gäller för samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården i Region Kalmar län, omsorg och hälso- och sjukvård i länets kommuner samt privata aktörer som har avtal med kommun eller region. Riktlinjen berör särskilt de verksamheter som utför vaccinationer eller hanterar logistik och distribution av vaccin mot covid-19.

Omfattning och kostnad

Den som bor eller stadigvarande vistas i Kalmar län erbjuds vaccination enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Den som omfattas av nationell rekommendation vaccineras kostnadsfritt.

Om läkare i det enskilda fallet bedömer att en patient har nedsatt immunförsvar och därmed är i behov av vaccination ska även denna erbjudas kostnadsfritt. Detsamma gäller för anhöriga till patient med allvarlig immunbrist om behandlande läkare i det enskilda fallet bedömer att behov finns.

Övriga betalar besöksavgift och vaccinkostnad (för närvarande 250 kr plus 0 kr).

Innehåll

Vaccination mot covid-19 i Kalmar län 1	
Syfte och ansvar..... 1	
Berörd verksamhet 1	
Omfattning och kostnad..... 1	
Innehåll2	
Aktuella rekommendationer3	
Riskgrupper för covid-19 för personer 18 år och äldre innefattar följande diagnoser/tillstånd..... 3	
Särskilda riskgrupper som rekommenderas två doser årligen 3	
Särskilda rekommendationer för barn .. 4	
Vaccination till gravida 4	
Vaccination av ammande 5	
Vaccination vid behandling med orala antikoagulantia (Waran, DOAK)..... 5	
Vacciner mot covid-19 som används i Sverige 5	
Comirnaty.....5	
Proteinbaserat vaccin5	
Doser och intervall..... 5	
Särskilt schema för personer med nedsatt immunförsvar 5	
Kontraindikationer..... 6	
Kombination med andra vaccin6	
Tidsintervall mellan administrering av monoklonala SARS-CoV-2-antikroppar och vaccination6	
Vaccinationsrutiner.....6	
Anskaffning av vaccin..... 6	
Hälsodeklaration..... 7	
Ordination av vaccin..... 7	
Ordination enligt generellt direktiv..... 7	
Dokumentation av utförd vaccination 7	
Överkänslighetsreaktioner.....8	
Vaccination av person med anafylaxi efter en dos covid-19-vaccin 8	
Vaccination av person med tidigare känd allvarlig allergisk reaktion 8	
Personer med känd överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något innehållsämne i vaccinet 8	
Biverkningar8	
Dokumentation av biverkning 9	
Inför ytterligare doser 9	
Biverkningsrapportering 9	
Relaterade dokument.....9	
Ändringshistorik..... 10	

Aktuella rekommendationer

Folkhälsomyndigheten rekommenderar årlig vaccination inför höst- och vintersäsong till samtliga personer 65 år och äldre samt till personer 18–64 år i riskgrupp. Vissa riskgrupper rekommenderas vaccination två gånger årligen. Utöver detta kan vaccination ordinerars av behandlande läkare efter individuell bedömning.

Där ”invånare i särskilt boende” omnämns i diverse vaccinationsrekommendationer avses Region Kalmar län även korttidsboende och LSS-boende. Där ”dagliga omsorgsinsatser” omnämns avses även LSS.

Riskgrupper för covid-19 för personer 18 år och äldre innefattar följande diagnoser/tillstånd

- **Hjärt- och kärlsjukdom inklusive stroke** (hypertoni som enda diagnos ingår ej)
- **Kronisk lungsjukdom** såsom KOL eller svår instabil astma
- **Diabetes mellitus typ 1 och 2**
- **Leversvikt**
- **Njursvikt**
- **Immunsuppression** på grund av behandling, organtransplantation, blodcancersjukdomar eller annan immunhämmande sjukdom/tillstånd, t.ex. Downs syndrom.
- Sjukdomar eller tillstånd som leder till **nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation**, till exempel obesitas med ett BMI på 40 eller högre (extrem fetma).
- **Graviditet** (efter graviditetsvecka 12). För de gravida som har en ytterligare riskfaktor kan vaccination ske även före graviditetsvecka 13.
- **Annan sjukdom eller tillstånd** som orsakat nedsatt hälsotillstånd på ett sätt som gör att covid-19 riskerar att få ett allvarligt förlopp. Exempel på sådana sjukdomar eller tillstånd kan vara demens, psykisk sjukdom eller skadligt alkohol- eller drogbruk, som orsakat en nedsatt kroppslig hälsa.

Personer som rekommenderas en dos kan avstå vaccination om de redan haft bekräftad covid-19 under innevarande säsong. Om det råder oklarheter kring huruvida en genomgången infektion verkligen var covid-19 rekommenderas en dos vaccin. Det finns inga risker med att ta en dos vaccin kort efter en infektion.

Åldersgränser i rekommendationen avser den ålder som uppnås innevarande år. En rekommendation för vuxna gäller från 18-årsdagen.

Särskilda riskgrupper som rekommenderas två doser årligen

Personer 80 år och äldre, samt personer 65–79 år med dagliga omsorgsinsatser i hemmet eller i särskilt boende rekommenderas en ytterligare dos vaccin mot covid-19 under våren för att säkerställa ett gott skydd året runt.

Särskilda rekommendationer för barn

Barn under 18 år rekommenderas vaccination mot covid-19 vid ökad risk för allvarlig covid-19, efter enskild läkarbedömning och med läkarordination. Se [Svenska Barnläkarföreningens rekommendation](#) samt avsnittet Vaccination av barn och ungdomar på [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19](#). Personer under 30 år fyllda rekommenderas Comirnaty.

Vaccination till gravida

Graviditet är en riskfaktor för svår covid-19 sjukdom, särskilt under den senare delen av graviditeten. Gravida rekommenderas därför vaccination om graviditetens senare halva sammanfaller med tiden då spridningen av SARS-CoV-2 är hög i Sverige. För de gravida som passerat vecka 20, kan det vara mer angeläget att vaccineras med befintligt vaccin än att vänta på att ett uppdaterat vaccin finns tillgängligt.

Vaccinen är godkända att ges under hela graviditeten. Skydd mot covid-19 är viktigast under senare delen av graviditeten när lungvolymen blir mindre. Rekommenderat vaccin till gravida är Comirnaty.

För gravida utan annan underliggande sjukdom rekommenderas vaccination efter 12:e graviditetsveckan. Orsaken är för att undvika att eventuella graviditetskomplikationer under första trimestern kopplas till vaccinationen. För gravida med annan underliggande sjukdom, kan man behöva ge ett tidigt skydd och därmed kan vaccination ges även i första trimestern.

Påfyllnadsdos ges vanligen efter 12:e graviditetsveckan, av anledning angiven ovan, men ingen medicinsk risk föreligger vid vaccination före graviditetsvecka 12.

Gravida som vaccinerats före eller under graviditet har ett lika gott skydd som övriga vaccinerade.

Graviditet hos kvinnor över 35 år eller som har ett BMI över 30 bedöms alltid som en riskgraviditet, samt följande sjukdomar eller tillstånd:

- Kronisk hjärt- och kärlsjukdom, inklusive stroke och hypertoni.
- Kronisk lungsjukdom såsom KOL samt svår och instabil astma.
- Andra tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation.
- Kronisk lever- eller njursvikt.
- Diabetes typ 1 och typ 2.
- Tillstånd som innebär påverkan på immunförsvaret på grund av sjukdom eller behandling.

Gravida som innan graviditeten inte haft någon av dessa riskfaktorer, men har en graviditetsinducerad sjukdom (t ex graviditetshypertoni, preeklampsi och graviditetsdiabetes) ingår inte i denna grupp.

Vaccination av ammande

Enligt [INFPREG](#) kan vaccination ges under pågående amning.

Vaccination vid behandling med orala antikoagulantia (Waran, DOAK)

Vaccination mot covid-19 ska alltid ges intramuskulärt. Se [Läkemedelskommitténs riktlinje för vaccination vid behandling med antikoagulantia](#).

Vacciner mot covid-19 som används i Sverige

Comirnaty

Comirnaty (Pfizer/BioNTech) är ett mRNA-vaccin avsett för att förebygga covid-19 hos personer som är 6 månader och äldre. Vaccinet uppdateras regelbundet.

Proteinbaserat vaccin

Proteinbaserat vaccin kan ges till särskilda grupper efter läkarordination. Vaccintillgången är begränsad och fabrikat kan variera.

Doser och intervall

Skyddet kan behöva förstärkas med vissa mellanrum enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Enligt mRNA-vaccinernas godkännande ska **minst tre månader** ha gått sedan senaste dos. De individer som rekommenderas två doser årligen bör ha så regelbundet intervall som möjligt mellan dessa för att bibehålla ett jämnt skydd. Personer som rekommenderas en dos kan avstå denna om de redan haft bekräftad covid-19 under innevarande säsong.

Särskilt schema för personer med nedsatt immunförsvar

Folkhälsomyndigheten har ingen generell rekommendation om vaccination mot covid-19 för personer med immunbrist. Patientgruppen är bred och behandlande läkare avgör behovet av vaccination för dessa personer.

De flesta personer med någon form av immunnedsättning på grund av sjukdom eller behandling ingår i rekommendationen om årlig vaccination mot covid-19 inför höst/vintersäsongen. En del personer med allvarlig immunbrist behöver tätare vaccindoser och det kan i vissa fall vara lämpligt att personer med allvarlig immunbrist följer de rekommendationer som gäller personer äldre än 80 år. Vaccination behöver i många fall göras vid tidpunkter som passar övrig behandling.

I enstaka fall kan behandlande läkare anse att det finns indikation för vaccination även av anhöriga till personer med allvarlig immunbrist.

Uppföljning av vaccination kan göras med serologiska analyser av antikropps nivåer om det bedöms vara av värde för en enskild individ. Undersökning av den så kallade T-cellsimmuniteten görs inte rutinmässigt.

För grupper som kan vara aktuella för vaccination enligt särskilt schema, se [Information om covid-19-vaccin till personer med nedsatt immunförsvar – Folkhälsomyndigheten](#).

Kontraindikationer

Endast allergi mot något innehållsämne i vaccinerna utgör kontraindikation.

Kombination med andra vaccin

De vaccin som är tillgängliga mot covid-19 i Sverige är inaktiverade vaccin och kan kombineras med andra vaccin enligt gängse principer för avdödade vaccin. Försiktighet med kombinationer där begränsat med erfarenhet finns och där adjuvanterade vaccin ingår är dock tillrådligt. Helt nya vaccin, som till exempel mot RSV, bör ges ensamt för att undvika oklarhet kring biverkningar.

- Covid-19 vaccin kan ges samtidigt med ett eller flera andra inaktiverade och levande försvagade vacciner, inklusive vaccin mot influensa och vaccin mot pneumokocker. Detta gäller både för barn och vuxna.
- Det rekommenderas att det proteinbaserade, adjuvanterade covid-19-vaccinet Nuvaxovid inte ges vid samma tillfälle som andra adjuvanterade vacciner.
- Det rekommenderas att covid-19-vaccin och vacciner som nyligen blivit godkända, eller om det finns begränsad erfarenhet av samvaccination med andra vacciner, ges vid olika tillfällen.

Vid en situation där vaccinatören överväger att ge två eller fler vaccin samtidigt bör de individuella konsekvenserna av ökade biverkningar för den vaccinerade beaktas. Denna bedömning är särskilt viktig vid vaccination av sköra personer och vid vaccination av gravida samt vid kombination med levande vaccin. Vid all samtidig administrering bör olika injektionsställen användas, helst en injektion i vardera armen eller benet.

Tidsintervall mellan administrering av monoklonala SARS-CoV-2-antikroppar och vaccination

Det finns en teoretisk risk att passivt tillförda antikroppar mot SARS-CoV-2 medför ett sämre vaccinationssvar, framför allt i höga doser, vilket i vissa fall används vid behandling av covid-19. Folkhälsomyndigheten rekommenderar därför att avvakta med vaccination mot covid-19 tills tre månader har gått sedan senaste dos av tillförda monoklonala antikroppar mot SARS-CoV-2.

Vaccinationsrutiner

Anskaffning av vaccin

All distribution av covid-vaccin i Kalmar län går via Läkemedelssektionen då distributionen fortfarande omfattas av bestämmelserna kring pandemiberedskap. Därav krävs särskilda rutiner för beställning. Region Kalmar län mottar leverans av vaccin från Folkhälsomyndigheten efter beställning gjord av Läkemedelssektionen. Även beställningar av

vaccin till vaccinerande enhet görs enligt separat rutin. Utleverans till berörda verksamheter sker så långt som möjligt i ordinarie läkemedelsflöde, och görs vid behov av prioritering utifrån fördelningsnyckel. Vaccinerande enhet behöver säkerställa några dagars framförhållning för att hinna få leverans.

Vaccin som enheten erhåller ska läggas in i MittVaccin vid mottagande, med korrekt batchnummer, för att sedan kunna administreras. Detta gäller även privata aktörer som använder MittVaccin vid vaccination i Kalmar län.

Distribution av artiklar för utförande av vaccinering beställs och distribueras enligt sedan tidigare gällande rutiner. Regionen ska stå för sprutor och kanyler även till vaccinatörer utanför regionen. Beställning ombesörjs i dessa fall av Läkemedelssektionen enligt överenskommelse.

Hälsodeklaration

Inför vaccination fylls en hälsodeklaration i, denna finns digitalt i journalsystemet MittVaccin.

Ordination av vaccin

Utöver läkare är sjuksköterskor med utbildning som distriktsköterska eller specialist-sjuksköterska inom hälso- och sjukvård för barn och ungdomar (HSLF-FS 2020:81) behöriga att självständigt ordinera läkemedel för vaccination mot covid-19. Verksamhetschef kan göra bedömning av om annan sjuksköterska har motsvarande kompetens och därmed kan få rätten att ordinera aktuellt läkemedel för vaccination till personer 16 år och äldre. Beslutet, inklusive bedömning, ska dokumenteras.

Ordination enligt generellt direktiv

Sjuksköterskor som inte har ovanstående kompetens kan vaccinera utifrån individuell läkarordination, eller utifrån ordination enligt generellt direktiv fastställt av respektive verksamhetschef och/eller MLA. Varje vårdenhets fastställda generella direktiv återfinns i lista i Cosmic läkemedelsmodul. Det generella direktivet utgör ordinationen. Observera att vacciner inte ska administreras i läkemedelslistan i Cosmic som de övriga läkemedlen i listan, utan i stället i MittVaccin. Kommunerna erhåller årligen en uppdaterad lista över generella direktiv från Läkemedelskommittén, ordinerade av Läkemedelskommitténs ordförande, där vaccin mot covid-19 finns med. Dessa generella direktiv fastställs sedan i varje kommun av respektive MAS.

De generella direktiven omfattar vaccination enligt Folkhälsomyndighetens vid var tid gällande rekommendationer. För personer som inte omfattas av dessa krävs individuell läkarordination och vaccination kan ske där vaccin finns.

Dokumentation av utförd vaccination

Region Kalmar län, privata hälsovalsenheter, länets kommuner samt upphandlade aktörer ska registrera alla givna vaccindoser i MittVaccin. Registrering ska ske inom 24 timmar. Alla

vaccinationer mot covid-19 måste enligt lag rapporteras till Nationella vaccinationsregistret (NVR), via MittVaccin sker detta med automatisk överföring.

Se manualer och e-learning på [Mittvaccin - Vårdgivare Region Kalmar län](#)

Överkänslighetsreaktioner

Personer med känd disposition för anafylaktisk reaktion vaccineras enligt sjukhusens rutiner.

Vid vaccination ska det finnas resurser för att förebygga och behandla överkänslighetsreaktioner, se SOSFS 1999:26. Se Läkemedelskommitténs [flödesschema för anafylaxi på vårdinrättning](#) respektive [anafylaxi – förenklat flödesschema](#).

[Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd \(SOSFS 1999:26\) om att förebygga och ha beredskap för att behandla vissa överkänslighetsreaktioner \(senast ändrad genom SOSFS 2009:16\)](#)

Vaccination av person med anafylaxi efter en dos covid-19-vaccin

Misstänkt anafylaxi efter vaccination mot covid-19 ska utredas enligt rutiner på allergologisk mottagning. Endast i ett fåtal fall är fortsatt vaccination kontraindicerad. I väntan på utredning rekommenderas att avvakta med följande doser.

Vaccination av person med tidigare känd allvarlig allergisk reaktion

Individer som tidigare haft en svår allergisk reaktion ska enligt hälsodeklaration och [riktlinjer från Svensk Förening för Allergologi](#) genomgå särskild lämplighetsbedömning för en vaccination. Råden om en eventuell vaccination är beroende av tidigare anamnes om allvarlig allergisk reaktion. Om dessa personer vaccineras ska de observeras 30 minuter efter genomförd vaccination.

Personer med känd överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något innehållsämne i vaccinet

Om det finns känd överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något innehållsämne i vaccinet ska personen inte vaccineras.

Biverkningar

Patienter bör instrueras att omedelbart söka vård om de utvecklar symptom såsom andningssvårigheter, bröstsmärta, bensvullnad eller ihållande magsmärter efter vaccination. Utöver detta bör alla med neurologiska symptom inkluderat svår eller ihållande huvudvärk eller dimsyn efter vaccination, eller de som får utbredda blåmärken eller petekier i huden på annan plats än vaccinationsområdet efter några dagar, kontakta sjukvården snarast.

Enligt Läkemedelsverket ska den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvården snarast rapportera samtliga allvarliga biverkningar, samtliga oförutsedda biverkningar samt vaccinsvikt (utebliven effekt). Aktuella vacciner omfattas dessutom av utökad övervakning, då de är nya läkemedel, vilket innebär att kravet på rapportering skärps ytterligare.

Biverkningsrapportering är en viktig del i Läkemedelsverkets säkerhetsövervakning av läkemedel.

Dokumentation av biverkning

Biverkning ska dokumenteras i patientens journal. För Region Kalmar län i Cosmic och för övriga vaccinatörer i deras eget journalsystem. Biverkningens manifestation blir första diagnos, till exempel hudutslag L27.0, yrsel R42.9 eller något annat symtom. Till denna diagnos läggs yttre orsakskod Y57.9 (Läkemedel eller drog i terapeutiskt bruk som orsak till ogynnsam effekt) följt av ATC-kod för aktuellt vaccin, till exempel J07BX (Comirnaty).

Inför ytterligare doser

Om biverkning diagnosticeras bör samtidigt ett ställningstagande göras till om ytterligare doser kan ges. Om bedömningen blir att ytterligare doser inte kan ges bör återkoppling snarast ske till vaccinatören så att eventuella påföljande doser kan avbokas. Särskilt viktigt är detta när biverkning diagnosticeras på en annan enhet än den som utfört vaccinationen.

Biverkningsrapportering

För att skriva en biverkningsrapport kan en blankett användas och skickas till Läkemedelsverket. Blanketten kan nås direkt ifrån Cosmic (under blanketter och formulär).

Läkemedelsbiverkningar kan även rapporteras direkt på Läkemedelsverkets hemsida som e-tjänst. Mer information om rapporteringen finns på Läkemedelsverkets webbplats.

[Läkemedelverkets biverkningsrapportering för hälso- och sjukvårdspersonal](#)

Den vaccinerade, eller någon närstående, har också möjlighet att rapportera biverkningar direkt till Läkemedelsverket, antingen via en e-tjänst på Läkemedelsverkets webbplats eller via en blankett.

[Rapportera misstänkta biverkningar, tillbud, negativa händelser, önskade effekter – Läkemedelsverket](#)

Relaterade dokument

- [Rekommendationer om vaccination mot covid-19 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\), 27 juni 2024](#)
- [Information till riskgrupper om covid-19 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\), 29 januari 2025](#)
- [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\), 14 februari 2025](#)
- [Svenska Barnläkarföreningens rekommendation avseende vaccination mot covid-19 för särskilda grupper av barn från 5 års ålder, 25 februari 2022](#)

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2025-03-12	Smärre justeringar och förtydliganden.	Lisa Labbé Sandelin, Mathias Landerdahl
2024-09-12	Omfattande revidering baserad på Folkhälsomyndighetens uppdaterade dokument.	Lisa Labbé Sandelin, Mathias Landerdahl
2023-10-10	Uppdaterad utifrån gällande rekommendationer from 1 oktober 2023.	Mathias Landerdahl Marie Ragnarsson Lisa Labbé Sandelin
2023-04-20	Total revision utifrån rådande kunskapsläge.	Mathias Landerdahl Marie Ragnarsson
2021-11-11	Vaccination av barn och ungdomar från 12 år. Införande av tredje dos. Moderna för personer födda 1991 eller tidigare.	Mathias Landerdahl Marie Ragnarsson